

[Lysholt Hansen.]

ændret på i årets løb, vil få mulighed for en langtidsplanlægning, som ikke alene de, men også folketinget må være afgørende interesseret i.

Som det er nu, tages der ikke fornødent hensyn til de følger, en udgift, der er bevilget f. eks. på tillægsbevillingsloven, vil få ikke alene for bevillingsåret, men for flere år frem i tiden. I finansudvalget stilles vi således gang på gang over for aktstykker, i hvilke der søges bevilling til skitseprojektering af et eller andet større byggeri. Ved tiltræden af et sådant andragende, der kan lyde på et forholdsvist rimeligt beløb, tiltræder vi reelt bevillinger til et arbejde til ofte mange millioner kroner uden at vide, hvor store de endelige anlægsudgifter bliver, eller hvordan de kommende driftsudgifter bliver til sin tid; ikke mindst driftsudgifterne kan jo senere vise sig at løbe op i meget store penge.

En sådan ordning kan ikke være holdbar i det lange løb — ja, den har efter min opfattelse allerede eksisteret for længe. Med en budgetlægning for en flerårig periode vil folketinget derimod få en mulighed for dels at overveje prioritetsrækkefølgen, dels at sikre sig, at de forskellige opgaver afstemmes efter hinanden.

Det nuværende system viser mig, at folketinget ikke har formået i sit arbejde at leve op til den store bevægelighed, der er i det moderne industrisamfund, hvor tidligere tiders stabilitet og relative ensformighed i produktionsmetoder, uddannelsesvaner, boligvaner, økonomi o. s. v. er blevet afløst af en hurtig skiften på snart sagt ethvert felt. Befolkningen er underkastet de samme vanskeligheder med at følge med i den voldsomme vækst i den sociale bevægelighed, hvor dens op- og nedstigningsmuligheder er langt mangfoldigere end tidligere, og hvor den enkelte har chance for at få en meget omskiftelig personlig skæbne; den enkelte er ikke længere bundet til et bestemt socialt lag. Jeg synes, vi må gøre os klart, at det er denne større sociale bevægelighed, der både giver fordele og ulemper, som sætter sine spor langt ind i vort daglige arbejde her i tinget. Derfor har vi en pligt til fremfor noget at være opmærksom på dels at fremme de fordele, dels at afbøde de ulemper, som denne voldsomme

proces stiller de enkelte og de enkeltes familier over for.

Vanskeligheden ved at klare denne evige vekslende i de sociale omstændigheder, som det moderne samfund kaster folk ud i, afspejler sig netop også i, at de største tal i finanslovsforslaget er dem, der dækker over befolkningens stigende krav til sikkerhed og tryghed i alderdommen og i de nødsituationer, som ethvert menneske kan komme ud i. På samme måde har vi ved de seneste års overenskomstforhandlinger set, hvorledes kravet til sikkerhed i tilværelsen har haft en fremtrædende plads blandt de opstillede overenskomstkra; fuld folkepension, tillægspension, sygelønsordning, arbejdsløshedsunderstøttelse m. v. er eksempler på imødekommen af dette krav hos befolkningen.

Derfor hilser mit parti også med glæde, at de budgetter, der imødekommer folks krav om sikkerhed i tilværelsen, år for år vokser på finansloven, og ingen skal tro, at det er en udvikling, der er ved at være afsluttet. For socialdemokratiet vil en fortsættelse ad denne linje altid være afgørende.

Af samme grund kan jeg være helt enig i finansministerens klare udtalelse om, at de ændringer og foranstaltninger, der skal tages stilling til her i tinget i den kommende tid, som fundament må have bevarelsen af den fulde beskæftigelse, der mere end noget andet giver folk den sikkerhed i tilværelsen, der er deres primære behov.

Jeg vil også gerne fremhæve, at når de enorme krav til forbedrede uddannelsesmuligheder fremføres så stærkt nu og viser sig ikke alene i krav om forbedrede og flere uddannelsesmuligheder på de højere uddannelsesstrin, men også for ikke-faglærte og faglærte i et ønske om øgede efteruddannelsesmuligheder, så hænger det efter min opfattelse mere sammen med folkets ønske om øget sikkerhed i form af stræben efter social opstigning end med ønsket om at tilfredsstille det moderne industrisamfunds behov for bedre kvalificerede medarbejdere. Det er nemlig sådan, at social usikkerhed og socialt opstigningsbehov gensidigt betinger hinanden i det moderne samfund. At disse behov hos den enkelte så falder sammen med kravene fra erhvervene, det er kun glædeligt, men det understreger også, at vi i de kommende år må regne med at ofre